

PATRU ARTIȘTI ROMÂNII LA GRAND PALAIS - PARIS

Mariana TOMOZEI COCOȘ

La sfârșitul anului 2006 **Muzeul de Artă Vizuala** din Galați a finalizat un proiect de referință și fără precedent în istoria muzeelor românești, participând la Salonul 2006 al Societății Artiștilor Francezi, organizat la Grand Palais din Paris.

Sunt aici câteva reperi istorice care merită a fi reamintite, pentru a putea evalua contextul ce a dat ocazia muzeului gălățean să-și afirme experiența acumulată în cei patruzeci de ani de existență.

Celebrele «Saloane» au fost inițiate în 1663 de către Ludovic al XIV-lea, ele adresându-se membrilor Academiei și fiind prima expoziție de artă în Franța. Numele apare abia din 1725, când Salonul se deschide în Salonul Curții Pătrate a Luvrului. De-a lungul timpului au expus la aceste ample manifestări personalități ale istoriei artei ca Poussin, Chardin, David, Ingres, Gericault, Delacroix, Courbet, Daumier, Manet, Pissaro, Renoir, Corot, Monet, Cezanne, Degas, Bourdelle,

Rodin, Dufy, Picabia, Rouault, Buffet, etc.. În 1759 apar primele «Cronici ale Saloanelor», semnate de Diderot, iar în secolele următoare au scris despre aceste evenimente ale artei franceze autori ca Stendhal, Th. Gautier, Baudelaire, Maupassant, Zola, Apollinaire, etc...

În 1881 se înființează Societatea Artiștilor Francezi - recunoscută de utilitate publică peste doi ani - care capătă misiunea de a organiza «Salonul», la început în vechiul Palat al Industriei, de pe Champs Elysees și apoi, după distrugerea acestuia, în monumentalul Grand Palais, construit inițial pentru Expoziția Universală de la 1900.

Iată o schiță succintă a spațiului, cu semnificația sa spirituală, unde a fost invitat Muzeul de Artă Vizuală să organizeze pavilionul României pentru a reprezenta un segment din creația contemporană românească.

Mariana Tomozei Cocoș, Dan Basarab Nanu și Cela Neamțu în timpul organizării expoziției (pe simeze, tapiseriile Celei Neamțu)

Inițiativa alegerii României ca țară invitată la Salon a aparținut d-nului Christian Bilet, președintele Societății Artiștilor Francezi - o personalitate deosebit de puternică și dinamică în modul cum știe să susțină și să gestioneze o manifestare de o amploare considerabilă, atât ca suprafață expozabilă, cât și ca dificultate a prezentării coerente pe simeze a celor mai diverse maniere și tehnici plastice.

În 2006, prestigiosul eveniment, aflat la a 217-a ediție s-a desfășurat sub denumirea «Art en capital» și a avut o semnificație specială deoarece «Salonul» se reîntorcea «acasă», după 13 ani, timp în care Grand Palais a fost aproape în totalitate renovat.

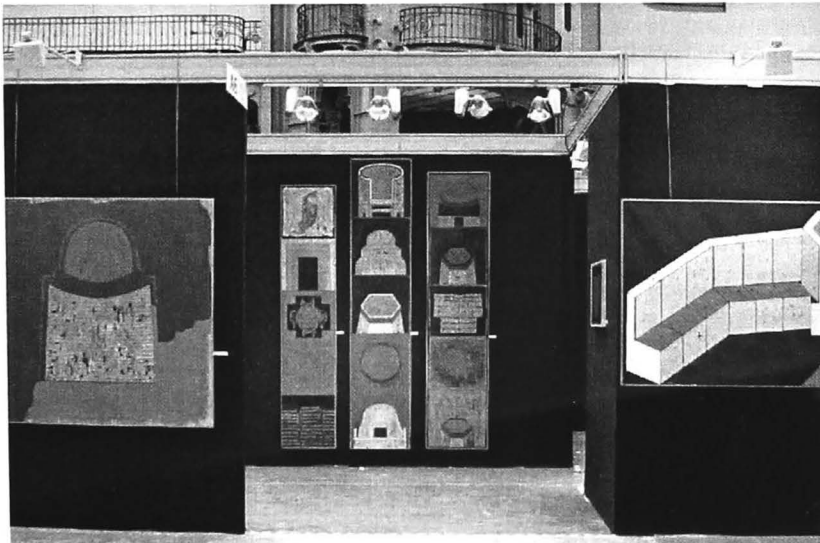
«Salonul» din 9-19 noiembrie 2006 se afla și sub auspiciile Anului Francofoniei iar pentru țara noastră se profila o nouă perspectivă, așa cum remarcă Christian Bilet în introducerea revistei «Univers des Arts» (hors- serie nr. 12), editată cu această ocazie: «Așa cum obișnuiește, Salonul se deschide din nou asupra lumii primind și urând bun venit României, nou membru al Uniunii Europene».

Concepția și organizarea expoziției «Patru artiști români», în cadrul «Salonului 2006» a ridicat exigențe speciale atât datorită dimensiunii

spirituale, istorice, cu toată încălețura de sensuri pe care o presupune acesta, dar și datorită spațiului efectiv - a dimensiunii sale materiale - unde suita de lucrări prezentată trebuia să polarizeze atenția și să se individualizeze în același timp în contextul de o mare diversitate stilistica a artiștilor care expuneau la Salon.

Expoziția «Patru artiști români» - concepută și realizată de Dan Basarab Nanu, director al Muzeului de Artă Vizuală Galați și Mariana Tomozei Cocos, critic de artă - cuprindea personalități distincte, dar oferea și un numitor comun, una dintre temele de reflecție posibile, pe marginea ei. Se profila din suita de lucrări atitudinea specifică fiecărui creator, exprimată în maniera sa personală, față de cultura și, în același timp, o căutare a propriei identități prin intermediul simbolurilor civilizației românești și europene.

Suita compozițiilor lui **Marin Gherasim** evocau epoci ale trecutului, o întoarcere spre lumea arhetipurilor, a vechilor adevăruri transformate în semn. În general, pictorul cultivă forme esențializate, austere, dezgolite de orice ornament inutil, forme emblematice prin geometria lor. Ele ne duc cu gândul la anticele edificii sau, adesea, la tradiții autohtone românești, dar prin structura lor

Ansamblu din expoziție cu lucrările lui Marin Gherasim

Lucrări de
Gheorghe
Anghel și
Cristian Paul
Bedivan

par să facă aluzie, în același timp, la problemele fundamentale ale filosofiei, la care Marin Gherasim se raportează în permanență. „Absida”, „Cupola”, „Tronul”, „Scutul”, „Armura”, transcend, în arta lui Marin Gherasim, substanța lor materială și devin căi de acces spre lumea valorilor morale. Acest ascetism al formei, acest refuz al pitorescului este compensat de fastul rafinat al culorii. Savanta elaborare a pastei amintește când suprafața aspră a unui vechi zid, când incandescența fanată de timp a aureolelor de sfinți. Geometriile lucrărilor lui Marin Gherasim își găsesc o corespondență în geometriile tapiseriilor Celei Neamțu: un univers al armoniei, al culorii, al arcurilor de arhitectură, dar și al arcurilor cosmice, ambele grupaje de lucrări dând impresia unui ritual atemporal care celebrează lumina.

Din creația **Celei Neamțu** au fost selectate pentru expoziția de la Paris atât tapiserii realizate în tehnici tradiționale ca haute-lisse și basse-lisse, cât și lucrări realizate în tehnici mixte: haute-lisse și broderie sau piese unde artista folosește, pe lângă procedeele amintite, colajul. Ele au reținut atenția prin felul cum autoarea îmbină vocația sintezei cu cea a unei sensibilități și a unei inventivități de unde nu lipsește disciplina meseriei.

Conotațiile culturale ale simbolurilor concepute de artistă - „Raza de lumină”, „Coloanele”, „Arcada”, „Cântecul”, etc..- evocă o filosofie a existenței unde frumusețea construcției compoziționale și bogăția coloritului proclamă o fermă încredere în valorile superioare ale spiritului uman.

Coeziunea între aceste idei și modul de a le transpune în imagine – rigoarea execuției, dialogul cu spațiul, lirismul reținut, interferența figurativului cu abstractul – constituie secretul artei sale, care exprimă monumentalitate, eleganță și echilibrul.

Suita lucrărilor lui Gheorghe Anghel și ale lui Cristian Bedivan aducea contrastul necesar față de aceste geometrii printr-o expresie a vitalității, dar o vitalitate filtrată de subtilitățile tehnice ale fiecărui artist.

Cele două cicluri de compoziții ale lui **Gheorghe Anghel**, expuse la Grand Palais, evidențiau o preocupare caracteristică actualei perioade de creație a artistului: configurarea unui teritoriu unde pictura și literatura se întâlnesc adesea pentru a reconstitui lumea meridională a Greciei antice.

„Scrisoare pentru Semira” și „Noapte bună, iubita mea Melissa”, concepute sub semnul versurilor poetului grec Konstantin Kavafis, nu reactualizează însă lumea senină a „frumuseții clasice”, ci o lume a sentimentelor puternice, unde coexistă erotismul, ironia, drama și o anume reverie lucidă. Aparent traversate de un fir narativ, aceste pânze sunt totodată impregnate de lirism. Alternanța între spațiile calme și tușele vii, alerte, seamănă cu un flux continuu ce leagă prezentul de trecut, sugerând în același timp o anume muzicalitate.

Folosirea colajului și a tehnicilor mixte, materialitatea pastei sunt procedee curente ale artistului care transformă astfel tabloul într-un obiect emanând un permanent amestec între fragmente din lumea reală și fanteziile visului.

Configurările expresioniste din pictura lui Gheorghe Anghel intrau în dialog, în spațiul expoziției, cu personajele din sculptura lui **Cristian Paul Bedivan**. Subțiri ca niște foi de hârtie, livrești și primitive totodată, ele păreau să descindă dintr-o lume a Cărții, a sensurilor ascunse ale cuvintelor, o lume materializată de imaginația neobosită a artistului în sculpturi și instalații, care solicită în egală măsură privirea și gândul. Mișunând ca într-un bazar, personajele sale, jumătate oameni, jumătate obiecte, aminteau forme ale culturilor arhaice sau pe cele ale Evului Mediu: „Zei măsurând profunzimea cerului”, „Colecționarul”, „Capcană pentru intelectuali”, „Viziunile Sfântului Anton”. Există o anumită latură ludică a sculpturii lui Bedivan (manifestată în inventivitatea tehnică, în asociațiile neconvenționale de materiale folosite, în asociațiile inedite practice) și o anumită afinitate cu spiritul balcanic – umor și intelectualitate - care-l individualiză în ansamblul sculpturilor din întregul Salon.

Concepția expoziției și - indiscutabil - valoarea artistică a lucrărilor celor patru plasticieni au convins un juriu deosebit de exigent iar aceste aprecieri s-au concretizat în distincțiile obținute de muzeu și de artiști, finalizând astfel un proiect ambițios și dificil, în același timp:

Medalia de Onoare a Salonului 2006 a Societății Artiștilor Francezi acordată Muzeului de Artă Vizuală Galați, Medalia de Aur pentru Cela Neamțu, Medaliiile de Argint pentru Marin Gherasim, Gheorghe Anghel și Cristian Paul Bedivan, iar pentru Gheorghe Anghel și Premiul Institutului Francez.

QUATRE ARTISTES ROUMAINS AU GRAND PALAIS -PARIS

Résumé

Le Musée d'Art Visuel de Galați a été invité, par la Société des Artistes Français, pour organiser une exposition d'art roumain contemporain au „Salon 2006” (9- 19 novembre). En 2006, la 217- ème edition du Salon faisait son retour dans le Grand Palais des Champs Elysées, qui avait subi un long procès de restauration pendant les derniers 13 années et cet événement coïncidait aussi avec l'année de la francophonie. Dans cet espace prestigieux, chargé d'histoire, l'exposition „Quatre artistes roumains”, conçue par Dan Basarab Nanu, directeur du Musée d'Art Visuel et Mariana Tomozei Cocoș, critique d'art, présentait l'oeuvre de Marin Gherasim (peintures), Gheorghe Anghel (peintures), Cela Neamtu (tapisseries) et Cristian Paul Bedivan (sculptures et installations). Le principal thème de l'exposition était l'attitude que les quatre artistes exprimaient, chacun dans sa propre manière, vis-à-vis de la culture et de l'esprit. On pouvait déchiffrer leurs oeuvres comme une recherche de leur propre identité, à travers les signes de la culture roumaine et européenne.

La conception de l'exposition et - indiscutablement- la valeur artistique des oeuvres des quatre plasticiens ont été récompensés par l'exigeant jury du Salon : la Médaille d' Honneur pour le Musée d'Art Visuel Galați, la Médaille d'Or pour Cela Neamtu, les Médailles d'Argent pour Marin Gherasim, Gheorghe Anghel (qui vient de recevoir aussi le Prix de l'Institut Français) et Cristian Paul Bedivan.